

EDITORIAL

Pahimuslan ang krisis sa pulitika ubos sa rehimeng US-Marcos

Paspas nga migrabe ang away ug bangi tali sa magkakaribal nga paksyon sa nagharing hut-ong ilalum sa rehimeng US-Marcos. Labaw nga nabutyag sa mata sa katawhan ang grabeng kadunot sa nagharing pulitikanhong sistema nga nagkinaiya sa panag-away, panagbangi ug panag-ilugay sa poder sa mga reaksyunaryong partidong mirepresenta sa interes ng pipila ka korap ug pasistang pulitiko nga pulos tuta sa mga imperyalistang langyaw.

Dayag na nga naglalis ug naglantugi ang parehong hakog-sa-gahum, hakog ug pasistang paksyon sa mga Marcos ug Duterte. Dali nga nalusaw ang ilang oportunistang "uni-team." Sukwahi sa saad nga akomodasyon, diha-dihang nagmaniobrahanay ug nagsinikhanay ang magkakaaway nga paksyon sa tumong nga palapdon ang tagsa-tagsa nilang impluwensya ug kontrol sa gahum ug makawkaw nga bahandi, ug ietsapwera ang ilang karibal.

Sa usa ka bahin, halos pagkalingkod pa lamang isip bise-presidente ug human gihikawan sa pagkakalihim sa Department of Defense, dihadhang gikamang ni Sara Duterte ang mga heneral sa militar ug pulis aron iduso ang iyang impluwensya. Sa pikas bahin, giangkong sa paksyong Marcos ang mga yaweng pusisyon sa burukrasya, militar ug kongreso. Ang mga kontrata sa guberno nga gunit ni Duterte, ilabina ang dagkung

imprastruktura nga gipondohan sa China, gibasura ni Marcos, pabor sa iyang mga kroni, ug pabor sa mga pautang ug pamuhunan sa Japan ug US.

Labaw nga migrabe ang panaglantugi sa magkaribal nga paksyon dihang dayag nga nanawagan ang kampong Duterte og kudeta sulod sa militar ug pulis, pagpakaylap sa hulga sa asasinasyon, ug pagsakay niini sa malukpanong pagbabag sa katawhang Pilipino sa pagsulay sa kampong Marcos nga ilusot ang iskemang "chacha" (*charter change* o pag-usab sa konstitusyon). Aron pugngan ang iyang karibal, ginagamit ni Marcos ang hulga nga tugutan ang International Criminal Court nga kuhaon ug taralon si Duterte ug iyang mga alipures, ug ang pagpaaresto sa iyang suluguon nga si Apollo Quiboloy. Suot ni Marcos ang mini nga maskara sa "Bagong Pilipinas" ug pagpasiugda sa "panaghiusa." Ang tinuod, nangandam karon si Marcos nga mosangpot sa madugong panagbangga ang maong bangi.

Gipormalisa lamang sa pagluwat ni Sara Duterte sa gabinete ang hingpit nga pagkabuak sa kanhing naglangkub sa "uni-team," nga mao karon ang nag-unang nanagbanging paksyon sa nagharing hut-ong. Hingpit karong gidominahan sa paksyong Marcos ang pulitika sa nagharing sistema, kontrol sa burukrasya, kongreso ug mga korte, ug mga armadong gaway niini. La-

baw nang nahilis ang kusog ug impluwensya sa ubang mas gagmay nga paksyon ug partido sa nagharing hut-ong, nga daghan nagpailalum o nakigtinabangay na kang Marcos. Human gibahugan og mumho, daw nalimtan na nila ang lapad nga pagpanglimbong ug pagsabwag og kabangis sa mga Marcos (kakun-sabo ang mga Duterte) aron subling angkunon ang Malacañang.

Ginabutyag sa lantugiy ug away sa poder sa mga nanagbanging paksyon sa nagharing hut-ong ang dunot kaayong reaksyunaryong sistema sa nasud. Nga ang duha ka nag-unang paksyon gilangkuban sa mga dinastiyang pinakakorap, pasista, paantus sa masa ug traydor sa nasud, tin-aw nga nagpakita nga ang maong bangi magsilbi lamang sa tagsa-tagsa nilang interes nga maghakup og bahandi ug gahum, ug magdala og grabeng pag-antus sa lapad nga masa sa katawhan. Kabahin usab sa maong panaglantu ang bangi sa duha ka imperyalistang gahum—ang US ug China, partikular na ang pagsulay sa China nga magpakusog sa impluwensya sa nasud, ug hagiton ang dominasyon ug kontrol sa US.

Ang paspas nga pagkusog sa

bangi tali sa mga Marcos ug Duterte, timailhan sa kalalum ug paggrabe sa krisis sa ekonomiya sa nagharing sistema, nga direktang nakasumpay sa dili masulbad nga istagnasyon sa kalibutanong kapitalistang sistema. Tungod sa krisis, nagkagamay ang bahandi, gahum ug pribilehiyo nga pwedeng mabahinbahin sa lain-laing paksyon sa nagharing hut-ong. Ang maong mga dinastiya pulos gutom ug hakog, ug walay higayon nga gisayang para ibulsa ug angkunon ang tanang pwede nilang kawaton samtang sila ang anaa sa gahum.

Siguradong labaw nga magdila-ab ug magmaduguon ang bangi sa mga magkaribal nga paksyon sa umalabot nga reaksyunaryong eleksyon sa Senado, Kongreso ug mga lokal nga gubyrno sa umalabot 2025. Karon pa lang, ginagamit na ni Marcos ang pondo sa gubyrno aron libuton ang tibuok nasud ug paliton ang pagdapig sa mga lokal nga upisyal sa takuban sa paghatag og ayuda ug lain-laing programa. Ginagamit usab ni Marcos ang mga armadong gaway sa estado aron sumpuon ang katawhang nagasukol ug kinsamang nagahagit sa iyang paghari.

Ang krisis sa nagharing sistema ilalum sa rehimeng US-Marcos nag-abli og oportunidad alang sa nasudnon-demokratikong kalihukan nga ibutyag ang dunot nga pulitikanhong sistema. Nag-abli usab kini og higayon aron hagiton sa dayag nga kalihukang masa ang reaksyunaryong eleksyon, dalhon ang mga lider sa lain-laing demokratikong sektor nga nagarepresenta sa pulitika sa katawhan, ibutyag ug ihimulag ang elitista ug reaksyunaryong pulitika, ug paningkamutang mapalingkod sa Kongreso ug Senado ang mga representante nga magdala sa nasudnon ug demokratikong tinguha sa katawhan.

Ang maong paghagit siguradong makaangkon og dakung kadaugan pinaagi sa pagsumpay niini sa malukpanong pag-organisa ug pagpalihok sa masa. Sa umalabot nga mga bulan, kinahanglang kusganong iaslang ang mga pakigbisog sa masa batok sa pagsaka sa presyo sa mga palaliton, malukpanong pagpangilog sa yuta ug panginabuhian, pasistang pagpanumpo sa kabanikanhan ug kasyudaran, malukpanong paggun-ub sa kinaiyahan, kawalay panginabuhian ilabina sa lapad nga han-ay sa kabatan-onan, ubos nga suhulan ug sweldo, ingonman, kontra sa ginahimong pagpaguyod sa Pilipinas sa inter-imperyalistang panagbangi nga ginahulhugan sa US.

Ang tagos-sa-bukog nga kadunot sa reaksyunaryong pulitika ilalum sa paantus, pasista ug papet nga rehimeng Marcos nag-abli og paborableng higayon para pukawon, organisahon ug pakusgon ang katawhang Pilipino sa panginahanglang baktason ang dalan sa nasudnong demokrasya. Labaw nga haum ang sitwasyon aron ipatin-aw sa katawhang Pilipino nga ang nasinati nilang pag-antus, pagpanglupig, kalisud ug kagutom masulbad lamang kung tapuson ang nagharing sistemang semikolonyal ug semipyudal pinaagi sa demokratikong rebolusyon sa katawhan aron abton ang nasudnon ug katilingbanong kalingkawasan.

AB

 <p>Bolyum LV Ihap 13 Hulyo 7, 2024</p> <hr/> <p>Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.</p>	<h2 style="text-decoration: underline;">Unod</h2> <p>Editorial: Pahimuslan ang krisis sa pulitika ubos sa rehimeng US-Marcos 1</p> <p>Tropa sa 87th IB, giharas sa BHB 3</p> <p>Marcos, paantus ug papet sa milabayng 2 tuig 3</p> <p>Mga protesta 3</p> <p>2 ka tuig nga pagpahimulos ug pagpanglupig 4</p> <p>Marcos, itoy sa Kano 5</p> <p>3 ka sibilyan, gipatay sa AFP sa Bicol 6</p> <p>Parangal sa martir sa Pantabangan ug Tuy 6</p> <p>Pagbatok sa Operation Kagaar sa India 6</p> <p>Sa mubong pagkasulti 7</p> <p>Teroristang operasyon sa AFP sa CL 8</p> <p>Kaluha nga katalagman sa Laguna de Bay 9</p> <p>Gyera sa US sa Middle East, mikaylap 10</p>
<p>Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas</p>	
 ang.bayan@cpp.ph	

Pasistang sundalo sa 87th IB, patay sa haras sa BHB

NAGLUNSAD OG OPERASYONG haras ang Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Western Samar (Arnulfo Ortiz Command) batok sa pasistang mga sundalo sa 87th IB sa Barangay Nagbac, Jiabong, Samar niadtong Hunyo 23. Usa ka sundalo ang napatay sa pag-atake.

Nagsabwag og kahadlok ug kabangis sa komunidad ang yunit sa 87th IB sa takuban sa Retooled Community Support Program. Sumala sa taho sa mga residente, nagkampo sila duul sa mga balay sukad pa Enero para sa paghatag sa kunohay mga "katilingbanong serbisyo."

Samtang, nagtigum ang mga residente sa Sityo San Pedro, Barangay 3, San Jose de Buan, Samar sa usa ka asembliya niadtong katapusang semana sa Hunyo aron ipadayag ang ilang pagbabag sa pagkampo sa usa ka yunit sa 87th IB sa ilang sityo. Nagsugod ang pagkural sa mga sundalo sa maong sityo sa unang semana sa Hunyo para sa plano nilang tukuron nga detatsment sa lugar.

Aron sumpuon ang panaghiusa sa mga lumulupyo, gibaharan sa mga sundalo ang kapi-tan sa barangay, ang sityo lider ug konsehal. Gihulga silang panimaslan ug prisuhon kung atakehon sila pag-usab sa BHB sa lugar.

Bisan wala pa ang detatsment, militarisado na ang San Pedro sukad pa Enero. Narekord dinhi ang sunod-sunod nga mga paglapas sa tawhanong katungod.

Marcos, paantus ug papet sa milabayng 2 ka tuig

GATUSAN KA KATAWHAN, nag-una mga mag-uuma ug mangingisda, gikan sa Metro Manila, Southern Tagalog ug Central Luzon ang nagmartsa niadtong Hulyo 1 padulong sa Mendiola aron kondenahin ang rehimeng Marcos sa mga paantus ug kontra-katawhang mga palisiya niini sa milabayng duha ka tuig. Gipapanubag nila ang rehimen sa nagkagrabeng krisis sa ekonomiya nga giatubang sa katawhang Pilipino. Para sa mga mag-uuma, nag-unang giatubang nila sa milabayng duha ka tuig mao ang paggrave sa krisis sa bugas, taas nga presyo sa pagkaon ug, labaw pang nagkagrabeng kahimtang sa sektor sa agrikultura.

Adunay susama nga mga aktibidad ug protesta sa uma ang mga mag-uuma ug grupo sa Ilocos, Southern Tagalog, Bicol, Central Visayas, Panay ug Negros.

Dili higala sa mga Pilipino ang imperyalistang US. Nagprotesta ang mga kabatan-onang Pilipino sa pagpasiugda sa Youth for Justice and Peace niadtong Hulyo 4, "Filipino-American Friendship Day," duul sa embahada sa US sa Manila. Gikundena nila ang gubat agresyon sa US sa Asia-Pacific ug ang padayon nga pagdominar niini sa Pilipinas.

RIMPAC, dangan sa katawhan. Kapin 600 ka aktibista gikan sa International Cancel RIMPAC Campaign ang nagmartsa sa San Diego, California sa US niadtong Hunyo 30 aron ipanawagan ang pagkansela sa Rim of Pacific *war games* nga ginapahigayon sa Hawaii ug sa mga kadagatan niini gikan sa Hunyo 27 hangtud Agosto 2. Usa ka adlaw ayha niini, gilunsad nila ang Cancel Rimpac 2024 Summit.

Hulga sa welga sa Nexperia. Nagpasaka og Notice of Strike (NOS) ang mga mamumuo ubos sa Nexperia Philippines Inc. Workers Union niadtong Hunyo 26 sa National Conciliation and Mediation Board Region IV-A sa Calamba, Laguna. Dungan niini, nagpahigayon og rali ang mga mamumuo. Nakadesisyon ang unyon nga magsumite og NOS tungod sa dili makatawhanong mga kondisyon sa pagtrabaho ug paglapas sa maneydsment sa *collective bargaining agreement*.

Pagpanghatag ni Marcos Jr og ayuda sa Negros, gitamay. Gisugat og protesta sa mga progresibong grupo ang pagbisita ni Ferdinand Marcos Jr ug sa iyang asawa nga si Liza Araneta Marcos sa Bacolod City niadtong Hunyo 26. Nakatakda kaniadto si Marcos nga manghatag og ₱10,000 sa kapin 8,000 ka mag-uuma nga naapektuhan sa El Niño sa Negros Occidental. Gitawag sa mga raliyista nga "band-aid" nga solusyon sa mga problema sa Negros ang gamayng ayuda ug ang pagpanghatag niini isip "pogi points" sa mga Marcos.

Ika-4 nga tuig sa Anti-Terrorism Act. Miadto sa Department of Justice ang Bayan niadtong Hulyo 3 aron ipasiugda ang pagbasura sa tanang mga balaod kalabot sa terorismo ug pagpondo sa terorismo nga gipasaka sa departamento batok sa mga aktibista ug tigpanalipud sa tawhanong katungod gamit kini. Gipahiuyon ang protesta sa ika-4 nga anibersaryo sa mapanumpuonng ATA.

Ika-30 anibersaryo sa Stonewall Manila. Gihandum sa grupong Bahaghari niadtong Hunyo 26 ang ika-30 nga anibersaryo sa Stonewall Manila, ang unang martsa nga gipangulohan sa mga bayot ug tomboy sa Pilipinas ug sa tibuok Asia. Gikutlo ang okasyon gikan sa Stonewall Riots nga nahitabo sa New York niadtong 1969 nga giilang importanteng panghitabo sa pagbwelo sa kalihukan alang sa mga katungod sa mga anaa sa komunidad sa LGBT. Lain-laing aktibidad usab ang gilunsad sa mga grupong LGBT niadtong katapusang semana sa Hunyo isip selebrasyon sa bulan sa Pride ug pagpanalipud batok sa diskriminasyon sa sektor.

Duha ka tuig nga pagpahimulos ug pagpanglupig

Sa duha ka tuig ni Ferdinand Marcos Jr sa gahum, walay hunong ang iyang pagmaniobra aron hakupon ang pondo sa nasud, palanaton ang paghari sa iyang pundok ug paantuson ang katawhan sa mga neoliberal nga palisiya.

Taliwala sa walag-too nga pag-saway, gibalaod ni Marcos ang Maharlika Investment Fund (MIF) niadtong Hulyo 2023. Gihatagan niini si Marcos og kontrol sa ₱500 bilyong pondo nga anaa sa mga bangko sa estado. Sukwahi sa unang mga saad, gipangulohan karon ang Maharlika Investment Corporation, ang entidad nga nagdumala sa MIF, sa gipili ni Marcos nga mga teknokrata ug alipures sa dagkung burgesya ug langyawng institusyon.

Gihatagan ni Marcos ang iyang kaugalingon og ₱4.56 bilyong *confidential* ug *intelligence funds* (CIF) alang sa 2024. Labaw pa niini, gipailalum niya sa iyang kontrol ang ₱449.5 bilyon nga "unprogrammed funds" para kuno sa mga programang ayuda sa iyang upisina. Wala kini kalainan sa "pork barrel" nga gideklarar nga supak sa konstitusyon sa Korte Suprema niadtong 2013.

Niadtong Enero 2024, gisu-layng ilusot ni Marcos ang *charter change* alang sa gideklaradong katuyuan nga ablihan ang ekonomiya para sa langyawng pamuhunan ug alang sa tinagong tumong nga palapdon ang kontrol sa iyang pundok sa gahum. Napakyas ang maong maniobra human nabutyag ang paggamit sa iyang mga alipures sa pondo sa nasud alang sa planong People's Initiative ug ang mga pagpanglimbong ug pagpanghulga sa iyang mga alipuresaron

mopirma ang mga tawo. Natangong sa Senado ang paningkamot nga aprobahan ang balaod alang sa pagtukod sa *constituent assembly* ayha mobwelo ang eleksyon 2025.

Walay pulos ug paantus sa nasud

Sa pikas bahin, walay bisan unsang lakang si Marcos aron hatagag kahupayan ang makalooloy nga kahimtang sa katawhang Pilipino. Wala siyay gihimong aksyon sa mga panawagan sa mga mamumuo ug empleyado alang sa dugang suhulan ug sweldo.

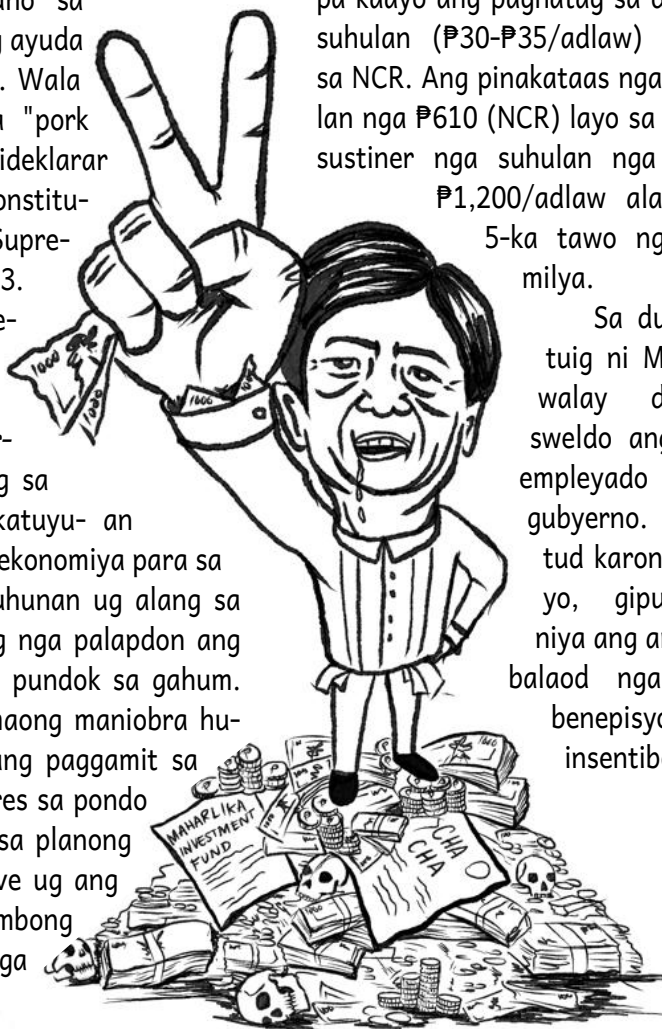
Insulto ang ₱40/adlaw nga dugang suhulan nga gimando sa makikapitalistang *wage board* sa NCR niadtong miaging tuig. Mas makapalagot ang sinsilyo na gani, hinay pa kaayo ang paghatag sa dugang suhulan (₱30-₱35/adlaw) gawas sa NCR. Ang pinakataas nga suhulan nga ₱610 (NCR) layo sa makasustiner nga suhulan nga halos ₱1,200/adlaw alang sa 5-ka tawo nga pamilya.

Sa duha ka tuig ni Marcos, walay dugang sweldo ang mga empleyado sa gubyerno. Hangtud karong Hulyo, gipugngan niya ang anaa sa balaod nga mga benepisyo ug insentibo sa

mga *health worker* nga nagserbisyo sa panahon sa pandemyang Covid-19.

Bunga sa iyang mga neoliberal nga palisiya, labaw pang misaka ang presyo sa pagkaon ug lana, ingonman ang singil sa kuryente ug tubig. Miabot na sa ₱56.90/kilo ang presyo sa bugas niadtong Hunyo, layo sa iyang saad nga ₱20/kilo sa panahon sa eleksyon. Niadtong Pebrero, misaka sa pinakataas sa miaging 15 ka tuig ang tantos sa *rice inflation*, nga naglangkob sa bulto sa gasto sa pagkaon sa pamilyang Pilipino. Napakyas ang lakang sa pagkontrol sa presyo niadtong Agosto 2023, ug wala kini napaubos sa malukpanong pag-import. Direktang tulubagon ni Marcos ang maong mga palpak nga lakang tungod kay siya mismo ang naggunit sa Department of Agriculture hangtud Nobyembre 2023.

Nagpabungol-bungol si Marcos sa panawagan sa mga mag-uuma nga palig-onon ang lokal nga produksyon sa humay ug paliton sa estado ang ilang ani sa rasonableng presyo aron mapaubos ang presyo sa bugas. Pakyas usab ang iyang tubag sa hulaw atol sa El Niño kung asa ₱9.5 bilyong kantidad sa mga tanum ang nadaut. Imbis tabangan ang mga mag-uuma nga makabangon, gipakusog pa niya ang liberalisasyon sa pag-import ug gipaubos ang taripa sa imported nga pagkaon, lakip sa bugas, hangtud 15%. Sa tuig 2024, gitaho nga kapin doble ang iimport nga bugas sa nasud o hangtud 4.7 milyong metriko tonelada (MT), kumpara sa 2.6 MT niadtong Hunyo 2022-Hunyo 2023. Lakip niini ang bugas nga iimport subay sa 5-tuig nga kasabutan sa Vietnam nga giareglo sa iyang ig-agaw ug House Speaker nga si Martin Romualdez.

Sundi sa panid 5

Marcos, itoy sa Kano

Sa duha ka tuig ni Marcos sa gahum, upat ka higayon na siyang mibyahe padulong sa US aron makigpulong sa iyang amo. Sa duha sa maong mga biyahe, pormal niyang gipirmahan ang mga kasabutang militar diin iyang gitugyan ang soberanya ug seguridad sa Pilipinas bugti sa suportang militar ug pulitikal sa US sa iyang paghari. Nalipay kaayo ang iyang amo sa gitawag niining "labing aktibo" nga relasyon tali sa duha ka nasud sa miaging tuig.

Niadlong Abril 2023, gipirmahan ni Marcos ang "bilateral defense guidelines" nga giandam sa US isip bag-ong gambalay sa relasyong militar sa duha ka nasud. Iyang giabli ang upat ka lokasyon aron tukuran sa US og base militar gamit ang Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA) ug posibleng walo pa ka dugang para sa "dili opisyal" nga mga lokasyon. Sulod sa *bilateral guidelines* mao ang paghan-ok sa karaanng mga gamit ug sakyanan-militar sa US sa Pilipinas sa ngalan sa "modernisasyon" sa AFP, pagpapaspas sa konstruksyon sa opisyal ug dili opisyal nga mga EDCA site sa ngalan sa pag-ayo sa mga kampo militar niini, ug mas kanunay ug dagkung *war games* sa ta-

kuban sa pagbansay sa mga sundalong Pilipino.

Kanunay ginayawit ni Marcos karong tuiga ang pagpaling sa AFP sa pagpalig-on sa kapasidad sa nasud aron atubangon ang mga "eksternal nga hulga." Gisupportahan kini sa Archipelagic Island Defense Concept sa AFP, nga nakagambalay sa estratehiyang *first-island chain* sa US aron palibutan ang China.

Gikan sa Marso 2023, gisugdan ni Marcos ug sa AFP ang pagpadala og mga kagamitang pang-konstruksyon sa nabahurang barkong BRP Sierra Madre sa Ayungin Shoal. Supak kini sa kapin 20 ka tuig nang kasabutan sa China diin misaad ang Pilipinas nga dili niini ayuhon ang nabahurang barko, ug tubig ug pag-

kaon lamang ang dad-on sa mga "supply mission" padulong didto. Imbis nga makignegosasyon pag-usab, giligan ni Marcos ang maong kahapsay aron hagiton ang China ug itukmod kini nga mohimo sa unang aksyon nga makapaulbo sa gyera, subay sa mando sa US.

Sa biyahe ni Marcos sa US niadtong Abril, mitambong siya sa Trilateral Summit nga gipatawag sa US ug Japan aron labaw pang pasuk-on ang China ug ablihan ang nasud sa pagbalik sa mga tropang Hapon. Karong tuiga, iyang giabli ang Pilipinas sa mga tropa sa US ug mga kaalyado niini sa NATO sa tinuig nga Balikatan ug uban pang *war games*, mga *joint patrol* ug multilateral nga paglawig ug pagpalupad og mga eroplanong iggugubat ug *drone* sa SCS. Gitugutan niini ang paghan-ok sa US og mga *midrange missile* nga gialmahan na sa China ug Russia ug dugang nga nagbutang sa nasud sa peligrong maangin sa gyera nga ginasuguran sa US. AB

Gikan sa panid 4

Pakitang-tawo nga mga programa ug pagtuis sa kasaysayan

Sama sa iyang unang tuig, pulos pakitang-tawo ug pangpasikat nga programa ang gibuhat ni Marcos sa iyang ikaduhang tuig sa gahum.

Sa tunga-tunga sa 2023, gipirmahan niya ang New Agrarian Emancipation Act (Republic Act 11953) nga nagpasaylo sa wala nabayri nga amortisasyon sa mga mag-uuma ubos sa Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP). Pakitang-tawo kini nga lakang tungod kay sa daghang kaso, wala na sa kamot sa mga mag-uuma ang yuta nga naangkon ubos sa CARP (naryendo o napailalum sa mga iskemang *contract-growing*).

Wala usab kini kauban nga mga serbisyo ug subsidyo nga motabang sa taas nga gasto sa produksyon.

Gipasayon lang niini ang legal nga pag-ilog sa yuta (pagpalit ug pagbalhin sa titulo) ug malukpanong kumbersyon sa mga yutang agrikultural ngadto sa gamit-komersyal ug *real estate*. Para sa mga mag-uuma, walay pulos ang pasundayag ni Marcos sa pagpanghatag og Certificate of Land Ownership Award sa lain-laing bahin sa nasud, nga gigamit lang isip okasyon para sa pagpangampanya og sayo sa iyang mga paryente ug kaalyado nga modagan sa eleksyon 2025.

Taliwala sa kagutom ug kalisud, gitanyag niya ang \$3-bilyong programang "food stamp" isip "nag-unang programa" sa iyang guberno. Wala kini kalainan sa mga temporaryo ug dili epektibong programang pang-alibyu nga gipondohan

sa mga utang gikan sa mga imperyalistang institusyon. Lakip niini ang ₱500-bilyong Ayuda sa Kapos ang Kita Program (AKAP) sa iyang ig-agaw nga *house speaker* sa Kongreso, ₱29/kilo nga bugas sa mga tindahang Kadiwa ug uban pang *band-aid* nga programa. Gigamit kini nga mga programa aron mamulitika ug manuhol alang sa umaabot nga eleksyon.

Niadlong Enero, migasto si Marcos og ₱29 milyon sa usa ka adlaw aron ibwelo ang "Bagong Pilipinas," usa ka kampanya nga nagagikan sa isloganng "Bagong Lipunan" sa diktador niyang amahan. Gipahimo pa niya kini og himno ug panumpa, nga sama kang Hitler ug sa pasista niyang amahan, gimando niya nga kantahon ug *i-recite* sa tanang mga eskwelahan ug upisina sa est. AB

Tulo ka sibilyan, gipamatay sa AFP sa Bicol

SULOD LAMANG SA usa ka semana, tulo ka sibilyan ang gipamatay sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa Sorsogon ug Masbate sa Bicol. Duha sa mga biktima gipagawas nga mga myembro sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) nga napamatay sa mga engkwentro.

Sa Sorsogon, gipusil sa mga sundalo sa 31st IB si Niño Henera samtang naglingkod sa daplin sa dalan sa Barangay Trese Martires, Casiguran niadtong Hunyo 26, alas-10 sa gabii. Sumala sa mga residente, nadungog nila ang hangtud 10 ka buto sa pusil ayha nakaplagnan ang patayng lawas sa biktima.

Sa lungsod sa Donsol, gipusil patay sa samang yunit militar ang 39-anyos nga si Arnel Esperitu niadtong Hunyo 20, alas-4 sa kaadlawon. Naglakaw lang siya duul sa kampo sa mga sundalo sa sentro sa Barangay Gogon dihang siya gipusil.

Aron makaikyas sa tulubagon, di-hadiha nga giadtuan sa mga sundalo ang pamilya sa biktima aron hadlukon ug hulgaon aron dili magpasaka ug reklamo. Human niini, nagkampo ang 31st IB sa *evacuation center* sa Barangay Gogon.

Sa Masbate, gipamatay sa mga sundalo si Boyet Rodrigo sa Barangay Miabas, Palanas niadtong Hunyo 23. Sumala sa mga residente, gipatawag si Rodrigo sa mga sundalo nga nagpatong mga manggugubat sa BHB sa usa ka abandonadong balay ug didto siya gipusil. Nakumpirma nila nga mga sundalo sa AFP kini dihang gipanghadlok ang mga upisyal sa barangay nga patyon kun dili sila mopirma sa dokumento nga nagpamatuod nga adunay engkwentrong nahitabo sa lugar.

Pagpabomba. Subling namomba ug nang-istraping ang mga sundalo sa AFP sa bukirong bahin sa Barangay Cambitala, Pantabangan, Nueva Ecija niadtong Hulyo 4. Gibutang niini sa peligro ang duha ka sibilyan ug hilabihang naapektuhan ang panginabuhian sa masa sa lugar. Grabeng troma ug kahadlok ang gibunga niini sa mga komunidad.

Mga martir sa Pantabangan ug Tuy, gipasidunggan

GIILA UG GIPASIDUNGGAN sa rebolusyonaryong kalihukan ang mga namartir nga Pulang manggugubat sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa nahitabong mga panagsangka sa Pantabangan, Nueva Ecija ug sa Tuy, Batangas.

Namatay ang napulo ka Pulang manggugubat ug kumander sa BHB-Central Luzon sa dependensiyang panagsangka batok sa 84th IB sa Barangay Malbang, Pantabangan niadtong Hunyo 26.

Giila ang mga namartir nga si Hilario Guiuo (Ka Berting/Tonyo), Harold Menosa (Ka Luzon), Marian Castro (Ka Lunti), Archie Arceta (Ka Soral/Teo), Asaze Galang (Ka Shyla/Cha), Pepito Bautista (Ka Dylan), Noel Bedonia (Ka Eric/Tagumpay), Noel Bedonia Jr (Ka Angel), Reynan Mendoza (Ka Mel), ug Angelika Villalon (Ka Molly). Naggikan sila sa nagkalain-laing henerasyon ug hut-ong, sa han-ay sa mga mag-uuma, semi-proletaryo, drayber, tawong simbahan, ug kabatan-onang estudyante.

Sa Batangas, gipasidunggan sa rebolusyonaryong kalihukan ang paghalad og kinabuhi nilang Gladys Cassandra Mendoza (Ka George/Gabriela Saka), Jethro Royce Magtira (Ka Alex) ug Jian Markus Tayco (Ka Reb) sa panagsangka sa Barangay Bolbok, Tuy niadtong Hunyo 23.

Sa duha ka panagsangka, maisugong giatubang sa mga martir ang mga kaaway ug hugot nga gihuptan ang ilang armas hangtud sa katapusan.

Gikundena usab sa mga grupo sa tawhanong katungod ang pagyatak sa mga sundalo sa mga patayng lawas sa mga manggugubat. Walay pagtahod nga gipakaylap sa militar sa *social media* ang mga hulagway nga nagpakita sa mga patayng lawas. Nakasinati usab og pagpanghasi gikan sa militar ang mga paryente, higala ug grupo sa tawhanong katungod samtang giatiman ang pagkuha sa mga patayng lawas.

Kalibutanong protesta batok sa Operation Kagaar sa India, gilunsad

GIPAHIGAYON SA LAIN-LAINING mga organisasyon sa tibuok kalibutan niadtong Hulyo 1 ang ilang mga aktibidad ug protesta isip kabahin sa kalibutanong adlaw sa pagbatok sa Operation Kagaar sa India. Ilalum sa maong operasyon, nga gipatuman niadtong Enero, dili moubos sa 130 ka sibilyan ug mga rebolusyonaryo ang gipamatay sa estado sa India.

Ang Operation Kagaar mao ang usa ka operasyong militar nga kabahin sa mas malangkubong operasyong kontra-insurhensiya nga Operation SAMADHAN-Prahar sa India nga gisugdan niadtong 2017. Dayag niining ginatarget ang mga Adivasi (mga minorya) sa India nga nakigbisog alang sa ilang katungod sa yuta, kalasangan, tubig ug kinabuhi sa takuban sa ilang pagsumpo sa mga Maoista.

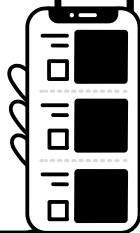
Nakighiusa sa adlaw sa protesta ang International League of Peoples Struggles Commission 10 ug International Indigenous Peoples Movement for Self Determination & Liberation. Naglunsad usab og protesta ang mga grupo gikan sa India, China, Russia, Turkey ug mga nasud sa Europe. Nagpadayag usab og pagbatok sa Operation Kagaar ang mga demokrati-kong organisasyon sa Pilipinas sa protesta niadtong Hulyo 1.

Nagdeklara usab ang Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas sa Bulan sa Pakighiusa (Hunyo 20-Hulyo 20) sa pakigbisog sa katawhang Indian, ilabina sa masang Adivasi batok sa Operation Kagaar.

₱35 lang!

ang makainsultong dugang-suhulan nga gitanyag sa NCR Regional Wage Board alang sa 2024, nga wala pay 1% sa kita sa mga kapitalista.

Layo kaayo kini sa gikinahanglang ₱600 dugang aron maabot ang makabuhi nga suhulan

82%

sa mga Pilipino ang nagabasa og balita *online*, lakip sa *social media* (63%); 46% ang nakatutok sa telebisyon, ug 13% sa mga dyaryo. Sa *online*, nag-unang tinubdan ang Facebook (61% gikan 72%), Youtube (45%), Facebook Messenger (26%), ug Tiktok (23%).

Gikan sa: Reuters Institute Digital News Report 2024

1,901 ADLAW

napriso sa UK si Julian Assange, Australian nga nagtukod sa Wikileaks.

Nakagawas siya niadtong Hunyo 24 human nakig-areglo nga nagkunong sad-an sa usa sa 17 ka kasong pagpamig-ot nga gipasaka sa US tungod sa pagpublikar sa sikretong mga dokumento sa US ug pagbutang niini sa wikileaks.org.

₱0.77/kwh

ang itaas sa singil sa

Meralco kada bulan gikan Hulyo hangtud Setyembre.

21,000 bata

sa Gaza ang wala makita tungod sa gyerang henosidyo sa Israel.

Nawala sila, gidesaparesido, nakabilango, nakalubong sa nahagba nga mga bilding o sa mga *mass grave*. Sa 15,694 ka batang dokumentadong napatay, lapas sa katunga pa lamang ang naila.

53

ka adlaw sa pagtudlo ang nasayanang niadtong milabayng eskwela. Kapin tunga niini (32 ka adlaw) tungod sa sobrang kainit ug ubang kalamidad.

Resulta kini sa sayop nga mga palisiya ug kawalay igong pondo sa gubyrno sa edukasyon, matud sa ACT.

112

tigpanalipud sa tawhanong katungod ug mamumuong pangkalambugan ug dili moubos sa 20 ka *non-government organization* ang gipasakahan og gama-gamang kasong "terrorism financing" sa laing serye sa pagpamig-ot sa mga aktibista ug mga organisasyong nagatabang sa kabus.

Bugas 29

limitadong programa sa rehimeng Marcos aron ibaligya ang karaang bugas nga nakatago sa mga bodega sa NFA sa pinakakabus nga pamilya sa presyong ₱29/kilo.

Gikumpara kini sa KMP sa daut nga bugas o "bukbok rice" nga pugos nga ginapakaon sa rehimeng Duterte sa mga kabus niadtong 2018

Katalagmang dala sa mga teroristang operasyon sa AFP sa Central Luzon

Lapad ang kaudat sa mga sibilyang mag-uuma, mamumuong-panguma, ug bisan mga bata ang gibilin sa malukpanon ug sunud-sunod nga mga teroristang operasyon sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa mga prubinsya sa Aurora, Nueva Vizcaya, ug Nueva Ecija sa Mayo ug Hunyo.

Mibaha nga kabangis ug kawalay-tulubagon sa internasyunal nga makitawhanong balaod ang gipakita sa mga pasistang sundalo. Ang mga sibilyan ang gidumtan sa kasuko sa AFP human sa engkwentro sa 72nd Division Reconnaissance Company ug sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) niadtong Mayo 20 ug 21 sa mga suuk nga bahin sa Dipaculao sa Aurora, ug Mayo 29 sa Maria Aurora, hangtud sa maduguong pagpatay sa 10 ka Pulang manggugubat sa Pantabangan, Nueva Ecija niadtong Hunyo 26. Paturagas nga nagpaulan og bala ug bomba ang AFP sa Alfonso Castañeda sa Nueva Vizcaya niadtong Hunyo 20.

Gipailalum ang Aurora sa FMO sugod niadtong 2021. Sumala sa mga residente, nakasinati sila sa lain-laing paglapas sa tawhanong katungod sa miaging mga bulan, gikan sa pekeng pagpasurrender nga pamaagi aron makakubra ang militar ug mga lokal nga pulitiko og pondo, pagpasipala sa mga kababayan-an, ug pagpamig-ot sa lihok bisan sa pag-uma.

Pipila ka semana ayha ang panagsangka niadtong Mayo 20, grabe na mga paglapas ug nagpadayon hangtud sa katapusan sa Hunyo sa pipila ka barangay. Nagpahamtang ang militar og mga tsekpoynt, karpyu, pag-utingkay, interogasyon, ug uban pang taktika. Ang pinakabug-at mao ang pagbawal sa pag-uma ilabina sa gagmayng mga mag-uuma nga walay yuta nga nag-kaingin sa kabukiran sa Dipaculao ug Maria Aurora.

Tungod sa operasyong militar, pugos nga napala-

yas ang kapin sa 2,500 ka mga tawo niadtong Mayo.

Sumala sa mga residente, milabay ang usa ka panahon sa tingtanum nga wala silay natanum o naugmad. Apektado usab ang mga mamumuong-panguma nga naghakot og lubi ug utan tungod sa restriksyon nga gipahamtang sa AFP. Tungod niini, nadoble ang kasakit nga gibunga sa El Niño sa ilang panginabuhian.

Linuog nga pag-atake

"Overkill" nga maila dili lamang ang pagdeploy og daghang sundalo sa mga lungsod sa Dipaculao ug Maria Aurora, apan bisan ang paggamit og duha ka *attack helicopter* ug uban pang mga eroplanong iggugubat.

Kadaghanan sa mga bomba nahulog sa mga kabukiran nga daw walay gipuntirya, saysay sa mga residente. Samtang, miigo sa mga balay, uma, ug bisan sa mga mananap sa mga residente ang mga balang

gigamit sa pagpangistraping.

Aron tabunan ang ilang krimen, dalidali nga gitapalan sa mga sundalo ang mga nagubang atop tungod sa istraping, apan walay gihatag nga unsamang kumpensasyon alang sa kaudat nga gibunga sa mga operasyon sa ilang panginabuhian. Hunahuna sa mga residente nga bisan pa desperado ang militar nga itago ang ebidensya sa ilang terorismo, makita pa gihapon ang ilang kawalay-pagtagad niini sa kaudat nga gibilin sa ilang mga operasyon sa mga tanum ug mananap.

Kahadlok ang gipakaylap sa mga operasyong militar, ilabina sa mga batang biktima. Sumala sa mga ginikanan, dili na makaeskwela ang ilang mga anak tungod sa pagpahung sa klase tungod sa mga operasyon.

Posibleng kalambigitan sa tropang Kano

Padayon pang gisusi ang mga taho sa pipila ka saksi nga lambigit ang mga Amerikanong tropa sa maduguong panagsangka niadtong Hunyo 26 nga mibugto sa kinabuhi sa 10 ka Pulang manggugubat sa Pantabangan, Nueva Ecija.

Sa unang taho sa mga saksi, may pipila ka tropang Amerikano kunong kauban ang 84th IB sa engkwentro sa Pantabangan.

Wala naklaro kung unsa ang ilang papel, apan posible nga gikan sa Fort Magsaysay, Nueva Ecija—nga usa sa siyam ka "agreed locations" nga gigamit sa reaksyunaryong gubyrno sa US ilalum sa Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA)—ang maong mga langyawng sundalo. Mokabat lang og usa ka oras ug tunga nga byahe ang gilay-on gikan sa Fort Magsaysay sa Pantabangan. AB

Managkaluhang katalagman sa Laguna de Bay

Ginapanday karon sa mga komunidad sa palibot sa Laguna de Bay ang ilang panaghiusa aron atubangon ang hulga sa katalagmang dala sa magkaluha nga proyekto nga mao ang Laguna Lakeshore Road Network Project (LLRNP) ug Laguna Lake Floating Solar Project. Nabalaka ang mga mangingisda ug residente sa dala niining pagkaguba sa kinaiyahan ug panginabuhian, ug paglapas sa ilang mga katungod.

Ang Laguna de Bay, o Laguna Lake, mao ang labing daku nga danaw sa Pilipinas ug ikatulong labing daku sa Southeast Asia. Mahinungdanon kini alang sa irigasyon, pangisdaan, ug suplay sa tubig sa rehiyon. Gidumalahan sa Laguna Lake Development Authority (LLDA) ang "pagpalambo" sa danaw.

LLRNP, duso sa ADB

Sama sa ubang dagkung proyekto sa imprastruktura, naggikan ang pondo sa LLRNP sa utang sa Asian Development Bank (ADB), bangko nga gitukod sa Japan isip daluyan sa sobrang kapital niini. Usa kini sa labing dakung proyekto nga pagagahinan og "official development assistance" sa ADB sa nasud.

Magmuntar ang LLRNP og 37.4 kilometro nga *expressway* o lapad nga kalsada sa *embankment* (duol sa baybay) sa danaw. Magsugod ang dalan sa Lower Bicutan, Taguig City ug mosangko sa Calamba City, Laguna. Dugang niini, pagatukuron usab ang 6.1 kilometro nga "connecting roads" niini ug 7.3 kilometro nga mga "interchange road" ug "slip road." Magagasto kini og ₱174.3 bilyon.

Niadtong Hunyo 20, gitaho sa Department of Public Works and Highways nga 97% nga kumpleto na ang detalyadong disenyo sa LLRNP. Nakigpulong na usab niadtong Hunyo ang rehimeng Marcos sa Export-Import Bank of Korea, kaabag sa ADB, nga maoy mopondo sa usa ka bahin sa proyekto (7.94 kilometro nga dalan gikan sa Lower Bicutan hangtud sa Alabang).

Laguna Lake Floating Solar Project

Sa takuban sa pagbuhat og "re-

newable" o limpyung kuryente, ginaduso karon ang Laguna Lake Floating Solar Project. Pagalangkuban sa 2,000 ektarya sa danaw ang pagbutang og mga *solar panel* sa parte sa mga syudad sa Calamba, Santa Rosa ug Cabuyao, ug sa mga lungsod sa Bay ug Victoria. Gibanabanang mokabat sa 10,000 ka mangingisda ug uban pang residenteng nagsalig sa danaw ang maapektuhan.

Gihatag sa LLDA ang mga kontrata sa pagtukod sa *solar panel* sa AC Energy Corporation sa mga Ayala (800 ektarya), kasosyo sa SunAsia Energy Inc ug Blueleaf Energy (1,000 ektarya), ug sa kumpanyang Singaporean nga Vena Energy (200 ektarya). Sumala sa banabana sa mga kumpanya, mokabat sa 2.57 giga-watts sa kuryente ang mahimo niini.

Niadtong Hunyo, gihatagan sa Department of Energy ang SunAsia og napulo ka tig-25 ka tuig nga kontrata alang sa operasyon niini. Sumala sa kumpanya, pagasugdan niini ang konstruksyon sa proyekto sa sunod nga tuig ug ablihan alang sa komersyal nga operasyon sa 2026.

Tungod walay kapasidad ang nasud nga magbuhat og *solar panel*, kining mga kumpanya kasosyo sa langyawng kumpanya, nagbubo karon og daku kaayong pondo alang sa "renewable" nga kuryente. Mikabog og ganansya ang mga burgesyang kumprador ug langyawng kumpanya pinaagi sa pagduso sa "limpyo" nga kuryente sa nasud.

Dakung kadaut

Magresulta og dakung kadaut sa Laguna de Bay ang duha ka proyekt-

to. Pagagun-ubon og posibleng malanag sa mga operasyong *dredging* sa LLRNP ang tubig, mga mananap og tanum sa danaw. Gikabalak-ang maguba niini ang mga kritikal nga habitat og magresulta og makanunayong pagbaha ilabina sa panahon sa kusog nga pag-ulan.

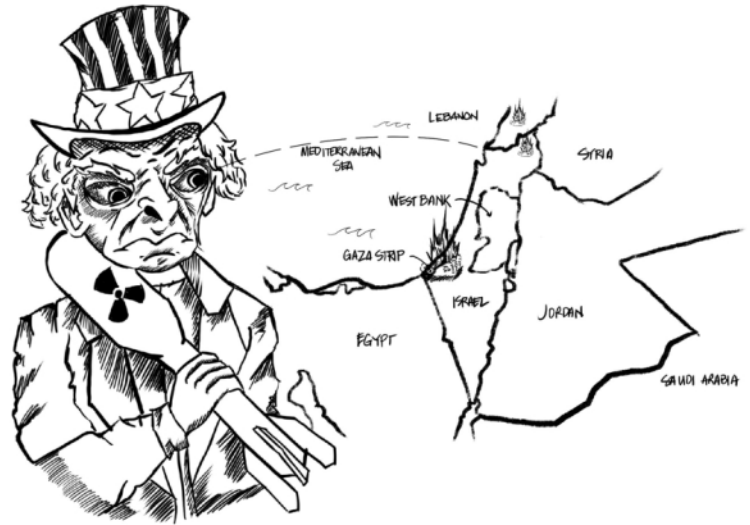
Sama usab niini ang epekto sa mga *solar panel* nga pagatukuron. Maapektuhan niini ang kalidad sa tubig og kinaiyanhong balanse sa danaw ilabina nga pagababagan niini ang paglapos sa bidlisiw sa adlaw sa katubigan.

Anaa usab ang kabalaka sa mga residente nga mapalayay dili lamang sa baybay sa danaw, apan bisan sa mga komunidad kung asa ibutang ang mga "access road" sa LLRNP. Babag usab ang mga solar panel sa agianan sa mga bangka og sakupon bisan ang mga dungguan sa mga mangingisda.

Atubangan niini, sunod-sunod nga mga aktibidad sama sa mga porum, konsultasyon og tigum ang gihimo sa Save Laguna Lake Movement og Pambansang Lakas ng Kilusang Mamamalakaya ng Pilipinas (Pamalakaya)-Bay sa miaging mga semana aron pugnan ang hulga sa duha ka proyekto. Gipanghingusog nilang ihunong na ang mga proyekto. **AB**

Gyera sa US ug Israel sa Middle East, mikaylap

Gikabalak-ang labaw nga moulobo ang todo-gera tali sa Zionistang Israel ug grupong Hezbollah sa Lebanon human sa gipagrabeng pag-atake sa Israel sa Habagatan sa Lebanon sa miaging bulan. Gideklara ni Prime Minister Benjamin Netanyahu sa Israel nga nangandam kini sa "grabeng operasyon" batok sa Hezbollah. Human niini, nagbahad ang iyang ministro sa depensa nga si Yoav Gallant nga kaya kaayo niyang "ibalik sa karaang panahon ang Lebanon," sama sa walay katugbang nga pagpulbos niini sa Gaza Strip.

Gitubag kini sa hepe sa Hezbollah nga nag-ingon nga andam ang Lebanon nga manalipud kung moatake ang Zionistang estado. Ang Hezbollah mao ang usa ka armadong organisasyon sa mga Lebanese nga dugay nang nakigbatok sa imperyalismong US ug Zionismo sa Israel. Nag-unang nakabase kini sa Habagatan sa Lebanon, kung asa kini ang nagharing partido. Ang Lebanon mao ang nasud sa amihanan sa teritoryong giangkong sa Israel.

Ginatarget sa Israel ang Hezbollah tungod sa pag-atake niini sa Amihanan sa Israel isip kabahin sa pagpanalipud sa mga Palestino nga giatake sa Gaza Strip. Gisugdan sa Hezbollah ang ilang pag-atake niadtong Oktubre 8, 2023.

Sa miaging bulan, gipagrabe sa Israel ang pag-atake sa Hezbollah. Gipamatay niini ang duha ka upisyal militar ug kumander sa grupo niadtong Hunyo 11 (Taleb Sami Abdullah) ug Hulyo 3 (Muhammad Nimah Nasser) sa ilang mga pag-atake gikan sa kahanginan. Isip balos, nagbuhi ang Hezbollah og gatusan ka *rocket* batok sa militar sa Israel. Gigamit usab sa grupo ang mga bombang *drone*. Nagsaad usab ang grupo nga "pagrabehon, pakusgon, padaghanon ug palig-onon ang mga pag-atake."

Kaaway na sa estado sa Israel ang Lebanon sukad nga giilog sa mga Zionista ang kayutaan sa mga Palestino. Niadtong gideklara ang pagtukod sa estado sa Israel niadtong

1948, lakip ang Lebanon sa pitoka nasud sa Middle East nga nakiggyera batok sa Zionismo ug pagsuporta dinhi sa US. Gipangulohan sa Hezbollah ang 18-ka tuig nga armadong pakigbisog (1982-2000) batok sa pagpanakop sa Israel sa Habagatan sa Lebanon. Subling giatake sa Israel ang Hezbollah niadtong Hulyo-Agosto 2006. Maisugon nga nakapanalipud ang Hezbollah sa 34-ka adlaw nga gyera ug napaatras ang Israel.

Atubangan sa hulga sa pag-ulbo sa gyera, nagpahimangno ang representante sa *humanitarian affairs* sa United Nations nga mahimong "apocalyptic" kini. Ang pakiggyera sa Israel sa Lebanon mopugos sa mga nasud sa Middle East nga manalipud.

Nagpakaaron-ingon karon ang imperyalistang US ug ang mga upisyal niini, lakip ang mga kaalyado niini sa Europe, nga pahunungon ang nagkalapad nga gyera sa Middle East. Apan sa tinuod, walay hunong ang US ug mga kaalyado niini sa pagsuporta ug pagsuplay og armas sa pagpanakop ug henosidyo sa Israel sa Gaza ug armadong pag-atake niini sa ubang nasud sa rehiyon.

Alang sa mga Palestino

Klaro nga gideklara sa Hezbollah ug mga lider sa grupo nga mohunong lamang sila sa pag-atake kung magpatuman og hunong-buto ang Israel sa Gaza. Ingon niini usab ang tumong sa grupong Houthi gi-

kan sa Yemen nga nag-atake sa mga barkong Israeli o padulong sa Israel nga nagaagi sa Red Sea. Miabot na sa 162 ka barko ang giatake niini sukad nga gigyera sa Israel sa Gaza.

Atubangan niini, walay hunong ang mga *airstrike*, pagpamomba ug pagpangatake sa Israel sa tibuok Gaza. Wala niini gitahod bisan ang gideklarang "luwas nga mga sona."

Niadtong Hulyo 1 lamang, puggos nga gipalayas sa Israel ang mga 250,000 ka Palestino gikan sa Khan Younis, sa Habagatan sa Gaza. Niadtong Hulyo 3, siyam ka Palestino ang napamatay sa *airstrike* sa Israel sa kabalayan duul sa European Hospital sa lugar.

Ang mga taga-Khan Younis mga Palestino nga napalayas gikan sa pagpamomba sa Israel sa Rafah, nga gitakdang "luwas nga sona." Subli silang gipabakwit ngadto sa "humanitarian zone" sama sa al-Masawi nga giatake sa Israel niadtong Hunyo 21 kung asa 25 ang namatay ug nagtukmod sa liboan nga mobakwit padulong sa Khan Younis.

Sa ulahing rekord niadtong Hulyo 3, miabot na sa 37,953 ang gipamatay sa Israel sa Gaza samtang 87,266 ang nasamdan gikan sa Oktubre 7, 2023. Nataho usab sa West Bank ang 561 ka biktima sa pagpatay ug 5,300 ang nasamdan. Kasamtangang gipriso sa Israel ang 9,300 ka Palestino kung asa 3,450 ang walay kaso. AB